

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 015181 18 Кж 5
Бања Лука, 18.10.2018. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија др Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Даниеле Миловановић и Обрена Бужанина, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог З.М., због кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног јавног тужиоца у Бањој Луци и браниоца оптуженог адвоката М.К. из Заједничке адвокатске канцеларије М.К. и М.Ђ. из Г., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 015181 17 К од 19.03.2018. године, након одржане сједнице вијећа, у присуству републичког јавног тужиоца Бранка Митровића, оптуженог и његовог браниоца, дана 18.10.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Одбија се као неоснована жалба окружног јавног тужиоца у Бањој Луци, а дјелимичним уважавањем жалбе браниоца оптуженог З.М. преиначава се пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 015181 17 К од 19.03.2018. године у одлуци о кривичној санкцији, тако што се оптужени З.М. за кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске, за које је том пресудом оглашен кривим, осуђује на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, у коју му се на основу члана 44. став 1. истог закона, урачунава вријеме проведено у притвору почев од 04.07.2017. године па надаље.

У преосталом дјелу првостепена пресуда остаје неизмјењена.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 015181 17 К од 19.03.2018. године, оптужени З.М. оглашен је кривим због кривичног дјела неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03 - са измјенама, у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 7 (седам) година, у коју му је на основу одредбе члана 44. КЗ РС, урачунато вријеме проведено у притвору. Истом пресудом на основу члана 99. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени

гласник Републике Српске“ број: 53/12, са измјенама, у даљем тексту: ЗКП РС) у вези са чланом 96. став 2. тачке а) и е) истог закона, оптужени је обавезан да надокнади трошкове кривичног поступка у износу од 720,00 КМ, као и на плаћање судског паушала у износу од 150,00 КМ, а све у року од 15 дана од дана правоснажности те пресуде, под пријетњом принудног извршења.

Против те пресуде жалбе су благовремено изјавили окружни јавни тужилац у Бањој Луци (у даљем тексту: окружни тужилац) и бранилац оптуженог. Тужилац пресуду побија због одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптужени теже казнити. Бранилац оптуженог жалбу је изјавио из свих жалбених разлога, а приједлог ове жалбе је да се побијана пресуда преиначи тако што ће се оптужени ослободити од оптужбе или да се иста укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

У писменом одговору на жалбу окружног тужиоца, бранилац оптуженог је предложио да се та жалба одбије као неоснована, док окружни тужилац није подносио писмени одговор на жалбу браниоца оптуженог.

У сједници вијећа републички јавни тужилац је подржао жалбу окружног тужиоца, те остао код разлога и приједлога те жалбе. Бранилац оптуженог је изложио жалбу и остао код навода и приједлога из жалбе, као и код писменог одговора на жалбу окружног тужиоца, а оптужени је подржао жалбу свог браниоца.

Разматрајући спис, побијану пресуду и жалбе, одлучено је као у изреци ове пресуде, из следећих разлога:

Оспоравајући правилност и законитост побијане пресуде, жалба браниоца оптуженог указују на битне повреде одредаба кривичног поступка, садржане у одредби члана 311. став 1. тачке г), з), и к) и став 2. ЗКП РС. Оспорава се законитост у прибављању доказа на којима је заснована побијана пресуда, указује се на повреде права на одбрану, на противријечност изреке пресуде са њеним разлозима, на изостанак разлога о одлучним чињеницама, као и на неправилну примјену појединих одредаба процесног кривичног закона, које су по ставу подносиоца жалбе биле од утицаја на законито и правилно доношење пресуде

Оцјењујући приговоре у овом жалбеном основу побијања пресуде, овај суд налази да ти приговори нису основани.

Наиме, сама чињеница да оптуженом приликом његовог испитивања у својству осумњиченог, није саопштено да се терети и да је инсталирао опрему за вјештачки узгој биљке конопље „Cannabis Sativa L“, већ за садњу и узгајање ове биљке, а да је тек подизањем оптужнице, оптужени сазнао да му се ставља на терет и инсталирање наведене опреме, никако не значи да је повређено његово право на одбрану, као ни право на правично суђење, како то у својој жалби погрешно истиче бранилац оптуженог. Наиме, одредбом члана 6. став 1. ЗКП РС, прописано је да осумњичени већ на првом испитивању мора бити обавјештен о дјелу за које се терети и о основима сумње против њега, а у конкретном случају, жалба браниоца и не оспорава чињеницу да је оптужени приликом првог

испитивања у својству осумњиченог, обавјештен о дјелу за које се терети (неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС) и о основима сумње против њега. Међутим, чињеница што оптужени приликом његовог првог испитивања у својству осумњиченог, није обавјештени о свим чињеницама и доказима који га терете, никако не значи да је повређено његово право на одбрану, како то у жалби тврди његов бранилац. Наиме, одредба члана 6. став 2. ЗКП РС, за разлику од става 1. истог члана, не помиње прво испитивање осумњиченог, па обавјештења наведена у ставу 2., која се морају дати осумњиченом, односно оптуженом, се требају посматрати у контексту читавог првостепеног поступка, до доношења пресуде. У конкретном случају, како је неспорно да је оптужени о свим чињеницама и доказима које га терете, упознат подизањем оптужнице, као и током главног претреса, извођењем свих доказа, те како му је од стране првостепеног суда омогућено да се изјасни о свим тим чињеницама и доказима, то по мишљењу овог суда, није повређено његово право на одбрану.

Неосновани су и приговори из жалбе браниоца да је исказ свједока Л.Т. дат тужиоцу, у фази истрази, незаконит доказ, јер без обзира на чињеницу, да је ова свједокиња до 30.10.2014. године посјећивала свог ванбрачног супруга Воју Балабана (у односу на њега поступак је раздвојен и правоснажно окончан прихватањем споразума о признању кривице) док је овај био у притвору, та посјета и по оцјени суда није имала никаквог утицаја на њено свједочење у тужилаштву, а посебно приликом давања исказа на претресу пред првостепеним судом, када је њен ванбрачни супруг већ био правоснажно осуђен, а исказом пред судом, свједокиња је у цијелости потврдила исказ који је дала у тужилаштву.

Надаље, супротно жалбеним приговорима браниоца оптуженог, чињеница да свједоци који су присуствовали радњи претресања објекта гдје је пронађана инсталирана опрема за вјештачки узгој биљке конопље „Cannabis Sativa L“, као и стабљике ове биљке, нису потписали сваку страницу записника о претресању, не чини овај записник, као ни радњу претресања, незаконитим. Ово с тога што одредбе ЗКП РС не прописују обавезу потписивања сваке странице записника о претресању од стране свједока, а одредба члана 65. став (2) ЗКП РС (у којој је прописано потписивања сваког листа записника), а на коју указује бранилац, односи се на записнике о испитивању лица. У конкретном случају не ради се о записнику о саслушању свједока, већ о записнику о предузетој радњи претресања, којом приликом су присуствовала два пунољетна грађанина као свједоци, који су прије почетка претресања упозорени да пазе како се претресање врши и да имају право да прије потписивања записника ставе своје приговоре, како је то прописано одредбом члана 124. став 4. ЗКП РС. Осим тога, на крају записника о претресању констатовано је да је присутнима записник прочитан, да су исти изјавили да је садржај записника истинит и својеручно га потисали.

Исто тако, супротно наводима из жалбе браниоца оптуженог, овај суд налази да изрека побијане пресуде није противријечна њеним разлозима и образложење пресуде садржи разлоге у погледу свих одлучних чињеница са аспекта постојања кривичног дјела и кривице оптуженог и чињеница одлучних за правилну примјену Кривичног закона, ради чега су неприхватљиви приговори ове жалбе засновани на тврдњи да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Неосновани су и приговори из жалбе браниоца оптуженог о учињеној битној повреди одредба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 14. ЗКП РС, обзиром да је супротно жалбеним приговорима, првостепени суд дао могућност одбрани да своје аргументе супротстави аргументима оптужбе, на начин што су на приједлог одбране спроведени многобројни докази (како субјективни, тако и објективни), због чега су неосновани и приговори ове жалбе да је одбрана на било који начин током првостепеног поступка, доведена у неравноправни положај у односу на оптужбу, нити да је дошло до повреде принципа једнакости оружја садржаног у одредби члана 14. ЗКП РС. Осим тога, сви докази су оцјењени на начин како је то прописано одредбом члана 295. став 2. ЗКП РС, па су без основа и жалбени приговори којима се указује на битну повреду одредба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 295. став 2. ЗКП РС.

Надаље, приговорима садржаним у жалби браниоца оптуженог, се не може оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени починио кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, за које је том пресудом оглашен кривим. Такав закључак резултат је правилне оцјене свих спроведених доказа и то како појединачно, тако и у међусобној повезаности, па разлоге за такав закључак, као мјеродавно образложене и ваљане, овај суд у цјелости прихвата, а њихова правилност се изнесеним жалбеним аргументима, не може оспорити.

Наиме, прије свега, побијана пресуда је анализирао садржај исказа свједока оптужбе Л.Т., правилно оцијенивши као вјеродостојним њен исказ и дајући о томе ваљано образложење на страни 12., 13., 14., 17. и 18., које у цијелости прихвата и овај суд, па се жалилац упућује на те разлоге. Када се исказ ове свједокиње доведе у везу са исказима свједока М.Р., Ј.М., О.М., Д.М., Д.Н. и Б.Ј., затим са записником о претресању, фотодокументацијом, потврдом о привременом одузимању предмета, те вјештачењем одузете материје, заједно са исказом вјештака Б.В.Д., онда нема сумње у правилност чињеничних утврђења побијане пресуде у погледу начина и околности извршења предметног кривичног дјела. С обзиром на наведено, нема мјеста за приговоре ове жалбе, којима се истиче да засађене биљке конопље и инсталирана опрема у предметним објектима не припадају оптуженом, тврдњом да се исти налазио на привременом раду у Њ.

Притом и за овај суд није спорно да је оптужени извјесно вријеме био на привременом раду у Њ., међутим, из спроведених доказа (па чак и доказа одбране), произилази да је исти долазио на просторе БиХ и да је боравио у објектима гдје су пронађене стабљике конопља „Cannabis Sativa L“ и инсталирана опрема за узгој ове биљке. Наиме, из исказа свједока М.Р., мјесног поштара, произилази да је он у инкримисаном периоду у пар наврата достављао пошту оптуженом на адресу обе куће, да лично познаје оптуженог, јер су заједно одрасли. И саслушани свједоци одбране су потврдили да је оптужени повремено долазио у М.Р. из Њ., а приликом претреса објеката оптуженог, у новој кући пронађени су и документи на име оптуженог З.М.. Осим тога, овај суд наглашава да евиденције о присуству на послу у ХСГ Хотелу С. у Б. за мјесеце јули, август

и септембар 2014. године, које су као доказ одбране изведени на претресу пред првостепеним судом, уопште не садрже личне податке (име и презиме) лица на које се те евиденције односе. И поред тога, без обзира на кога се та евиденција односи, неспорно је одсуство са посла по неколико дана за свака од та три мјесеца (пет дана у јулу мјесецу, осам дана у августу и девет дана у септембру).

Овај суд је одбио приједлог изнесен у жалби браниоца оптуженог за извођење нових доказа. Наиме, одредбом члана 309. став 4. ЗКП РС је између осталог прописано да се у жалби могу износити нове чињенице и нови докази, који и поред дужне пажње и опреза нису могли бити изнесени на главном претресу и да је жалилац дужан да наведе разлоге зашто их није раније изнио. У контретном случају, бранилац у жалби предлаже нове доказе ради доказивања тврдње одбране да оптужени није могао починити предметно кривично дјело јер је веома ријетко долазио у БиХ и да није боравио у објектима гдје је пронађена инсталирана опрема и стабљике конопља. Међутим, са једне стране, у прилог ове тврдње, на приједлог одбране, на претресу пред првостепеним судом су изведени многобројни докази. Са друге стране, разлози који су у жалби изнесени (да је оптужени у притвору и да му је због тога онемогућено прикупљање доказа, да је сједиште браниоца у Г., да је супруга од оптуженог у Њ. и да је са истом готово немогуће успоставити контакт, те да су се последије објављивања пресуде, почеле јављати комшије који би потврдили гдје је живио оптужени и ко је стварно користио наведене објекте у инкриминисаном периоду), не представљају разлоге због којих те нове доказе и поред дужне пажње и опреза, одбрана није могла да их изнесе и предложи на главном претресу. Дакле, како је одбрани дата могућност за извођење доказа на претресу пред првостепеним судом и како је иста ту могућност искористила, извођењем својих доказа (како субјективних, тако и објективних), те како разлози који се наводе у жалби, нису разлози који би упућивали на закључак да и поред дужне пажње и опреза, одбрана није могла те доказе извести на главном претресу, то је овај суд одбио приједлог изнесен у жалби браниоца за извођење нових доказа.

Дакле, по оцјени овога суда, чињенично стање је утврђено потпуно и правилно и на тако утврђено чињенично стање правилно је примјењен Кривични закон и радње оптуженог описане у изреци побијане пресуде правилно су квалификоване као кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, због чега је неоснован и приговор жалбе у основу побијања пресуде због повреде Кривичног закона.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о кривичној санкцији и то у вези са жалбеним аргументима окружног тужиоца и браниоца оптуженог, налазећи да је жалба тужиоца неоснована, а да је жалба браниоца у овом сегменту побијања пресуде, основана.

Наиме, неосновано се у жалби тужиоца истиче да првостепени суд није адекватно вредновао све отежавајуће околности које је утврдио на страни оптуженог и да је с тим у вези, истог требао теже казнити. Насупрот томе, жалба браниоца оптуженог основано истиче да је казна затвора престрого одмјерена и да првостепени суд није адекватно вредновао олакшавајуће околности које је утврдио на страни оптуженог и на које се позива у образложењу пресуде, те да је погрешно цијенио као отежавајуће околности чињеницу да је оптужени опојну

другу производио на скривеном мјесту, ван насеља, те да је у том периоду био запослен у једном хотелу у Њ., па је била могућа дистрибуција те материје у иностранству. Наиме, производња опојне дроге, најчешће се и чини на скривеним мјестима, а дистрибуција опојне дроге у иностранству, због чињенице да је оптужени био запослен у Њ., представља само претпоставку, која се не може узети као отежавајућа околност. Стога је овај суд дјелимично уважио жалбу браниоца оптуженог, побијану пресуду преиначио у одлуци о кривичној санкцији, тако што је оптуженог за кривично дјело неовлашћене производње и промета опојних дрога из члана 224. став 1. КЗ РС, за које је том пресудом оглашен кривим, осудио на казну затвора у трајању од 5 (пет) година, налазећи да је ова казна у свему примјерена тежини почињењог дјела, степену кривичне одговорности оптуженог и околностима под којима је дјела учинио, те потребна и довољна ради остваривања сврхе кажњавања из члана 28. КЗ РС у свим њеним сегментима.

Из наведених разлога ваљало је примјеном одредбе члана 328. став 1. ЗКП РС, жалбу окружног тужиоца одбити као неосновану, а жалбу браниоца оптуженог дјелимично уважити и побијану пресуду преиначити као у изреци ове пресуде.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Др Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић